

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Uprava carina
148-I-030-01-255/2020
06.07.2020.
B e o g r a d

Na osnovu člana 9. Zakona o carinskoj službi („Sl. glasnik Republike Srbije“, br. 95/2018), a u cilju jednoobrazne primene propisa iz nadležnosti Uprave carina, direktor Uprave carina donosi

OBJAŠNJENJE ZA POLAGANJE OBEZBEĐENJA U TRANZITNOM POSTUPKU

1. OPŠTI DEO

Ovim objašnjenjem bliže se opisuje način i postupak koji sprovode organizacione jedinice Uprave carina Republike Srbije (u daljem tekstu: Uprave carina) za prihvatanje, odobravanje i korišćenje obezbeđenja za naplatu duga koji bi mogao nastati u vezi sa robom u nacionalnom i zajedničkom tranzitnom postupku.

Postupak za prihvatanje zahteva i izdavanje odobrenja za korišćenje obezbeđenja za plaćanje duga koji bi mogao da nastane u vezi sa robom u tranzitnom postupku propisan je odredbama:

- Članovima 77. - 87. Carinskog zakona („Službeni glasnik RS“, br. 95/18 i 91/19 - dr. zakon) (u daljem tekstu Zakon) i članovima 135. – 159. Uredbe o carinskim postupcima i carinskim formalnostima („Službeni glasnik RS“ br. 39/20 i 8/20), (u daljem tekstu Uredba), u slučaju nacionalnog tranzitnog postupka,
- Članovima 9. – 13. Dodatka I, Naslova I, Poglavlja IV, 18. - 23, Dodatka I, Naslova II, Poglavlja I, 55. - 72, Dodatka I, Naslova III, Poglavlja I, 74. - 80, Dodatka I, Naslova III, Poglavlja II. Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori“, br. 13/15, 2/17 i 11/18) u daljem tekstu Konvencija, u slučaju zajedničkog tranzitnog postupka:

Formalnosti između nosioca postupka i carinskog organa obezbeđenja sprovode se pomoću tehnika za elektronsku obradu podataka, tj. elektronskim prenosom podataka, u skladu sa dogovorenim porukama, između kompjuterskog sistema privrednog subjekta i Uprave carina Republike Srbije i obrnuto, u skladu sa članom 5. Carinskog zakona i članom 135. Uredbe, odnosno članom 4. stav 1. Dodatka 1 Konvencije. S tim u vezi nosilac postupka ili garant je u obavezi da podnese zahtev za elektronsku komunikaciju na obrascu iz Priloga 1 sa dokazom o elektronskom potpisu (potpisima) koje koristi, Odseku za upravni postupak carinarnice sa kojom će vršiti elektronsku komunikaciju. Carinarnica izdaje odobrenje i obaveštenje na obrascu iz Priloga 2.

2. OBAVEZA POLAGANJA OBEZBEĐENJA

2.1.. Cilj polaganja obezbeđenja

Obezbeđenje se polaže radi plaćanja duga u Republici Srbiji, zemljama EU i zemljama zajedničkog tranzita, koji može da nastane u vezi sa robom zbog nepravilnosti načinjenih u tranzitnom postupku.

2.1.1. Osigurani iznos

Garantovani iznos obuhvata carinski dug, druge troškove i poreze (akciza, PDV, naknada za zaštitu životne sredine, itd.) koji mogu da nastanu u vezi sa robom, uključujući i kamate. Garantovani iznos ne pokriva kazne koje mogu da nastanu kao posledica prekršaja u tranzitnom postupku. Kazne se zbog toga ne mogu naplatiti iz obezbeđenja.

2.1.2. Lice koje polaže obezbeđenje

Obezbeđenje polaže lice koje nastupa kao nosilac postupka u tranzitnom postupku. Nosilac postupka može sam da položi obezbeđenje (npr. u vidu gotovinskog depozita) ili se može prihvatiti da obezbeđenje daje treće lice u korist nosioca postupka (npr. garancija banke ili osiguravajućeg društva).

2.1.3. Garant

Garant je treće lice koje ima sedište, registrovan ogranak, predstavništvo ili mesto stalnog poslovnog nastanjenja na carinskom području Republike Srbije u kojoj se polaže i odobrava garancija od strane carinskih organa.

U slučaju zajedničkog tranzitnog postupka, banka ili osiguravajuće društvo može biti prihvaćen kao garant nakon što Upravi carina (Odeljenju za naplatu budžetskih prihoda u okviru Sektora za finansijske, investicione i pravne poslove) dostavi Pismo o namerama (Prilog 3) u kome izjavljuje da je spreman da izdaje garancije u korist nosioca postupka. U pismu garant dostavlja:

1. Lične podatke
 - PIB garanta
 - Adresa (ulica i broj, zemlja, poštanski broj, grad)
 - Kontakt osobe (osoba nadležna za carinska pitanja, broj telefona, faks, e-mail adresa)
2. Kontakt adrese (posebno za svaku zemlju gde je garancija važeća)
 - Adresni kod zemlje
 - Ime (ime i prezime)
 - Adresa (ulica i broj, zemlja, poštanski broj, grad)
 - Kontakt osoba (ime i prezime, broj telefona i faksa i e-mail adresa)

Garant je u obavezi da uz Pismo o namerama priloži pismene potvrde (izjave) u kojima lica navedena kao kontakti potvrđuju da su saglasne da u ime garanta u pisanom pravno obavezujućem obliku obavljaju svu komunikaciju sa carinskim organima.

Garant može u svom zahtevu da odredi maksimalan iznos za koji je spreman da polaže garancije u zajedničkom tranzitu (ukupan iznos za sve nosioce postupka za koje garantuje).

Nakon što Odeljenje za naplatu budžetskih prihoda prihvati garanta i unese potrebne podatke u Sistem za upravljanje garancijama (GMS), o tome obaveštava garanta.

2.2. Slučajevi kada je polaganje obezbeđenja obavezno

Opšte pravilo je da je nosilac postupka dužan da položi obezbeđenje za svaki tranzitni postupak sa ciljem obezbeđenja plaćanja duga koji može da nastane u vezi sa robom stavljenom u tranzitni postupak, u skladu sa članom 77. Zakona, odnosno članom 10. Konvencije.

2.3. Oslobodenje od obaveze polaganja obezbeđenja

U skladu sa članom 77. stav 9. Zakona, odnosno članom 13. Konvencije, polaganje obezbeđenja nije potrebno za:

- a) za robu koja se prevozi rekom Rajnom, plovnim putevima Rajne, Dunavom i plovnim putevima Dunava, odnosno međunarodnim i međudržavnim vodnim putevima;
- b) za robu koja se prenosi fiksnom transportnom instalacijom;
- b) prevoz robe vazduhom ako se koristi tranzitni postupak zasnovan na elektronskom manifestu za robu koja se prevozi vazduhom;

3. VRSTE OBEZBEĐENJA

Obezbeđenje može biti pojedinačno kada je položeno za jednu tranzitnu operaciju, ili zajedničko za više tranzitnih operacija, u skladu sa članom 158. Uredbe, u slučaju nacionalnog tranzitnog postupka, odnosno u skladu sa članom 55. tačka a) Konvencije, u slučaju zajedničkog tranzitnog postupka.

3.1. Pojedinačno obezbeđenje

Pojedinačno obezbeđenje može biti položeno u obliku:

- gotovinskog depozita,
- u obliku garancije koju izdaje garant ili
- u obliku kupona.

3.1.1. Obezbeđenje gotovinskim depozitom (NCTS šifra obezbeđenja „3“)

3.1.1.1. Polaganje i važenje obezbeđenja gotovinskim depozitom

Obezbeđenje koje se polaže u obliku gotovinskog depozita uplaćuje se na depozitni račun carinarnice.

Nosilac postupka podnosi tranzitnu deklaraciju i Zahtev za polaganje gotovinskog depozita polaznoj carinskoj ispostavi. Zahtev za polaganje gotovinskog depozita podnosi se na obrascu iz **priloga 4.** ovog Objašnjenja. U zahtevu navodi potrebne podatke o robi kao i procenjen iznos dažbina za robu koju namerava da stavi u postupak tranzita. Nakon što proveri navedene podatke i ukoliko su ispravni, carinski službenik prihvata tranzitnu deklaraciju i upisuje MRN broj u Zahtev za polaganje gotovinskog depozita. Nosilac postupka uplaćuje procenjeni iznos dažbina na depozitni račun nadležne Carinarnice i u pozivu na broj navodi MRN broj. Nosilac postupka u svom zahtevu za polaganje gotovinskog obezbeđenja navodi broj računa na koji će gotovinski depozit biti uplaćen nakon okončanja tranzita. Nakon što utvrdi da je odgovarajući iznos uplaćen na depozitni račun, carinski organ obezbeđenja overava Potvrdu o uplaćenom gotovinskom depozitu. Gotovinskim depozitom se smatra i polaganje svakog drugog ekvivalentnog zakonskog sredstva plaćanja.

Obezbeđenje u vidu gotovinskog depozita važi u svim zemljama uključenim u zajedničku tranzitnu operaciju.

3.1.1.2. Podaci koji se unose u tranzitnu deklaraciju

Prilikom korišćenja gotovinskog depozita u rubriku 52 tranzitne deklaracije se unosi šifra „3“, a u deo „garantovani iznos“ se unosi ukupan iznos obezbeđenja. Nosilac postupka podnosi overenu Potvrdu o uplaćenom gotovinskom depozitu polaznoj carinskoj ispostavi koja nakon toga pušta robu u tranzit.

3.1.1.3. Razduženje ili naplata iz obezbeđenja

Obezbeđenje dato u gotovini u polaznoj carinskoj ispostavi razdužice se kada se tranzitni postupak okonča redovnim putem ili kada nosilac postupka dostavi alternativni dokaz o razduženju deklaracije i kada nisu utvrđene nepravilnosti od strane odredišne carinske ispostave.

U slučaju kada tranzitni postupak nije okončan redovnim putem i kada carinski dug i druge dažbine nisu plaćene od strane nosioca postupka ili drugog lica odgovornog za plaćanje, gotovinski depozit se koristi za plaćanje nastalog carinskog duga.

Vraćanje obezbeđenja u gotovini će izvršiti polazna carinarnica u skladu sa uputstvima nosioca postupka. Pre povraćaja položenog obezbeđenja potrebno je utvrditi da li je okončan tranzitni postupak u NCTS aplikaciji i nakon toga osloboditi obezbeđenje u obliku gotovinskog depozita, odnosno preneti gotovinski depozit na račun koji je dostavio nosilac postupka pri podnošenju zahteva.

3.1.2. Pojedinačno obezbeđenju u obliku garancije (NCTS šifra obezbeđenja „2”)

3.1.2.1. Polaganje i prihvatanje pojedinačnog obezbeđenja u obliku garancije

Garancija za pojedinačno obezbeđenje izdaje se na obrascu iz Priloga 18. Uredbe u slučaju nacionalnog postupka tranzita - **Prilog 5.** ovog Objašnjenja i Priloga VI Dodatka III Konvencije u slučaju zajedničkog postupka tranzita – **Prilog 6.** ovog Objašnjenja. U slučaju zajedničkog tranzitnog postupka u obrascu garancije navedene su kontakt adrese u zemljama u kojima obezbeđenje važi.

Pojedinačno obezbeđenje za jednu tranzitnu deklaraciju u zajedničkom/nacionalnom tranzitnom postupku može biti upotrebljeno za obezbeđenje carinskog duga nastalog u okviru jedne tranzitne operacije koja je izvršena od strane jednog nosioca postupka i u okviru jedne polazne carinske ispostave koja ima ulogu carinskog organa obezbeđenja. Nosilac postupka polaže obezbeđenje u iznosu koji je dovoljan da obezbedi plaćanje duga na osnovu najviše stope carina koja se primenjuje na robu iste vrste, a koji može da nastane u vezi sa robom stavljenom u tranzitni postupak, u skladu sa članom 77. Zakona, odnosno članom 10. Konvencije. Kada je od strane nosioca postupka podneto pojedinačno obezbeđenje u obliku garancije za jednu tranzitnu deklaraciju i isto je primljeno, carinski organ obezbeđenja popunjava Deo II – Prihvatanje od strane carinskog organa obezbeđenja, garancije za pojedinačno obezbeđenje koji istu evidentira u Sistemu za upravljanje garancijama (GMS).

3.1.2.2. Podaci koji se unose u deklaraciju

Prilikom podnošenja deklaracije, kada se koristi garancija za pojedinačno obezbeđenje u tranzitu, nosilac postupka u tranzitnu deklaraciju u rubriku 52 unosi šifru „2“. Takođe, u rubriku „iznos obezbeđenja“ unosi ukupan iznos obezbeđenja, referentni broj obezbeđenja i garantnu pristupnu šifru.

U slučaju zajedničkog tranzita i teritorijalnog ograničenja, šifre zemalja gde obezbeđenje nije važeće moraju biti unete u rubriku 52, kao i upotreba šifre EC za sve članice EU, CH za Švajcarsku, NO za Norvešku, IS za Island, MK za Severnu Makedoniju i TR za Tursku. Garancija mora biti uvek važeća za sve članice EU, nije moguće isključiti neku ili više zemalja članica EU iz obezbeđenja.

3.1.2.3. Razduženje ili naplata iz obezbeđenja

Garancija se zadužuje od trenutka evidentiranja tranzitne deklaracije do trenutka kada se tranzitni postupak završi i sve dok tranzitna deklaracija ne bude razdužena, odnosno do okončanja tranzitnog postupka. U ovom slučaju carinski organ obezbeđenja može na zahtev nosioca postupka da izda obaveštenje o razduženju pojedinačnog obezbeđenja i obaveštenje za garanta da je oslobođen svojih obaveza.

U slučaju kada tranzitna deklaracija nije razdužena, odnosno tranzitni postupak nije okončan, garancija može da se razduži samo ako se izvrši naplata carinskog duga od nosioca postupka ili drugog lica za koje se utvrdi da je odgovorno za plaćanje nastalog carinskog duga. Ukoliko niko od navedenih lica ne plati nastali carinski dug, onda će se on naplatiti od garanta.

3.1.3. Pojedinačno obezbeđenje od strane garanta za višestruku upotrebu (NCTS garantna šifra “9”)

U slučaju procedure u okviru zajedničkog tranzita i privremene zabrane upotrebe zajedničkog obezbeđenja sa umanjenim iznosom ili upotrebe zajedničkog obezbeđenja u skladu članom 84. Carinskog zakona i sa članom 77. Dodatka 1 Konvencije, nosiocu postupka se može dozvoliti da koristi pojedinačno obezbeđenje za višestruku upotrebu. U tom slučaju, koristiće se procedura opisana u Poglavlju 4 Dodatka 1 Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku.

3.1.4. Pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona (NCTS šifra obezbeđenja “4”)

3.1.4.1. Podnošenje i važenje obezbeđenja u obliku kupona

Garancija koju izdaje garant za potrebe pojedinačnog obezbeđenja u obliku kupona polaže se na obrascu iz Priloga 19. Uredbe u slučaju nacionalnog postupka tranzita – **Prilog 7** ovog Objašnjenja i Priloga V2 Dodatka III Konvencije u slučaju zajedničkog postupka tranzita - **Prilog 8.** ovog Objašnjenja. Ta garancija se zadržava u carinskom organu obezbeđenja tokom perioda važenja.

Kupone podnosi garant na obrascu iz Priloga 21 Uredbe i Priloga V3 Dodatka III Konvencije i dostavlja ih licima koja nameravaju da budu nosioci postupka. Ti kuponi važe u svim ugovornim stranama. (**Prilog 9 Objašnjenja**)

Svaki kupon pokriva iznos od 10.000 evra za koji je garant odgovoran. Period važenja kupona je godinu dana od dana izdavanja.

Garant dostavlja carinskom organu obezbeđenja sve potrebne podatke o kuponima za pojedinačnu garanciju koje je izdao.

Lice koja namerava da bude nosilac postupka podnosi polaznoj carinarnici onoliki broj kupona koliko puta se iznos od 10.000 evra može pomnožiti da bi se pokrio ukupan iznos duga koji bi mogao da nastane.

Kada je tranzitna deklaracija u papirnom obliku prihvaćena u skladu sa članom 317. Uredbe odnosno članom 26. stav 1. tačka b) Poglavlja II, Naslova II Dodatka I Konvencije, kuponi se dostavljaju u papirnom obliku i njih zadržava polazna carinarnica. Ta carinarnica dostavlja identifikacioni broj svakog kupona carinskom organu obezbeđenja koji je naznačen na kuponu.

Pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona u postupku zajedničkog/nacionalnog tranzita, mora biti podneto carinskom organu obezbeđenja za evidentiranje kupona, odnosno Sektoru za finansijske, investicione i pravne poslove - Odeljenju za naplatu budžetskih prihoda, koji će na osnovu podnetog zahteva izvršiti proveru ispunjenosti uslova i u skladu sa istim doneti odobrenje koje će evidentirati u GMS.

Garancija za pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona za zajednički tranzitni postupak mora da važi u svim zemljama koje su pristupile Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku i u skladu sa navedenim u garanciji za pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona za postupak zajedničkog tranzita ni jedna zemlja ne može biti isključena.

Obrasci koji se koriste za garantne kupone moraju biti štampani od strane odobrenog garanta koji će omogućiti da oni direktno budu dostupni nosiocu postupka zajedno sa garantnom pristupnom šifrom, gde je svaki pojedinačni kupon u vezi sa jednom pojedinačnom garantnom pristupnom šifrom.

Obrasci moraju da ispune određene specifične tehničke zahteve. Papir koji se koristi treba da bude bez mehaničke celuloze, namenjen za pisanje i da ima najmanje 55 grama/m². Kupon mora da ima crveni štampani holograf, kako bi se izbeglo bilo kakvo falsifikovanje mehaničkim ili hemijskim sredstvima. Boja papira je bela.

Format obrasca je 148 x 105 mm. Na obrascu mora biti navedeno ime i adresa štamparije ili znak po kojem on može biti identifikovan, kao i identifikacioni broj koji treba da ga individualizuje. Garant

može preduzeti svoje sigurnosne mere kako bi sprečio bilo kakve zloupotrebe kupona. Kuponi u Republici Srbiji štampaju se na srpskom jeziku.

3.1.4.2. Upotreba pojedinačnih garantnih kupona (TC32)

Garantni kupon može se koristiti samo za jednu tranzitnu deklaraciju od strane jednog nosioca postupka, i on se navodi na kuponu.

Rok važenja kupona ne može biti duži od godinu dana. Garant može da izda garantne kupone sa kraćim rokom važenja, a podatak o roku važenja mora biti naveden na kuponu i o tome mora da bude obavešten carinski organ obezbeđenja. Ovi podaci navode se od strane garanta na prednjoj strani garantnog kupona. Ako ne postoji rok važenja kupona, smatraće se da je rok trajanja godinu dana od dana izdavanja. Kupon mora biti potpisan i od strane nosioca postupka i od strane garanta. Ukupan iznos carinskog duga mora biti obezbeđen upotrebom garantnih kupona.

Može se podneti više kupona za jednu tranzitnu deklaraciju (na primer ako je za jednu tranzitnu deklaraciju procenjen iznos carinskih dažbina 22.600 EUR, tri pojedinačna garantna kupona - ukupno 30.000 EUR, podnose se polaznoj carinarnici).

3.1.4.3. Podaci koji se unose u deklaraciju

Kada se koristi pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona, u rubriku 52 deklaracije unosi se šifra „4“. Takođe se navodi referentni broj obezbeđenja iz kupona koji je od strane garanta dat nosiocu postupka i u delu „garantni iznos“ navodi se ukupan iznos obezbeđenja. Obezbeđenje za svaki podnet kupon je 10.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti i koristi se garantna pristupna šifra za svaki kupon koji se navodi u elektronski podnetim tranzitnim deklaracijama.

3.1.4.4. Razduženje i naplata obezbeđenje

Garancija će biti razdužena onog trenutka kada tranzitna operacija bude okončana. Završetak tranzitnog postupka mora biti potvrđen od strane odredišne carinarnice na zahtev nosioca postupka (ili njegovog zastupnika) na TC11 dokumentu (obrazac je dat u prilogu 31 Uredbe i Aneksu B10 Dodatka 3 Konvencije - **Prilog 10. Objašnjenja**). Kada je pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona razduženo od strane polazne carinarnice, korišćeni kuponi neće biti vraćeni nosiocu postupka, a garant će to smatrati kao oslobađanje svojih obaveza kada su ti kuponi u pitanju.

U slučaju da tranzit nije okončan, polazna carinarnica šalje obaveštenje garantu.

Po prestanku važenja garancije, carinski organ obezbeđenja ne vraća dokument garantu i ne odobrava oslobađanje od obaveze garanta, sve dok nema dokaze da su razduženi svi kuponi koji su izdati i korišćeni od strane nosioca postupka. Takođe, garant daje carinskom organu obezbeđenja sve izdate kupone koji nisu korišćeni od strane nosioca postupka.

Prestanak važenja garantne obaveze carinski organ obezbeđenja registruje u GMS.

4. ZAJEDNIČKO OBEZBEĐENJE

Upotrebu zajedničkog obezbeđenja odobrava mesno nadležna carinarnica. U zajedničkom tranzitnom postupku korišćenje zajedničkog obezbeđenja u obliku garancije predstavlja vid pojednostavljenog tranzitnog postupka. Ovo odobrenje se može odobriti nosiocu postupka ukoliko ispunjava uslove koji su propisani odredbama člana 83. Zakona, u slučaju nacionalnog tranzita, odnosno članom 57. Konvencije, u slučaju zajedničkog tranzitnog postupka.

4.1. Uslovi za davanje odobrenja za korišćenje zajedničke garancije

Potrebni uslovi za dobijanje odobrenja su da:

- a) podnosilac zahteva mora biti poslovno nastanjen u Republici Srbiji,

- 6) podnosilac zahteva nije počinio nikakav ozbiljan prekrašaj ili učestalo kršio carinske ili poreske propise, niti je počinio teška krivična dela koja se odnose na njegovu privrednu delatnost,
- b) podnosilac zahteva redovno koristi nacionalni/zajednički tranzitni postupak ili ima praktične standarde osposobljenosti ili stručne kvalifikacije koji se neposredno odnose na delatnost koju obavlja.

4.2. Referentni iznos

Referentni iznos zajedničke garancije je jednak iznosu duga koji bi mogao da nastane u vezi sa svakim nacionalnim/zajedničkim tranzitnim postupkom za koji se polaže garancija, u periodu između stavljanja robe u nacionalni/zajednički tranzitni postupak i trenutka kada je taj postupak okončan.

Ako podaci potrebni za određivanje referentnog iznosa nisu dostupni mesno nadležnoj carinarnici, taj iznos se određuje na 10.000 evra za svaku tranzitnu operaciju.

Mesno nadležna carinarnica utvrđuje referentni iznos u saradnji sa nosiocem postupka. Taj iznos se utvrđuje na osnovu podataka o robi koja je stavljena u nacionalni/zajednički tranzitni postupak u prethodnih 12 meseci, i na osnovu procene obima planiranih postupaka, pre svega prema poslovnoj dokumentaciji i knjigovodstvenoj evidenciji nosioca postupka. Referentni iznos treba da omogućiti nosiocu postupka dovoljno sredstava za obezbeđenja carinskog duga za period od trenutka puštanja robe u nacionalni/zajednički tranzitni postupak do trenutka njegovog okončanja. Taj period treba da predstavlja uobičajene tranzitne aktivnosti nosioca postupka. Prilikom određivanja referentnog iznosa treba uključiti i prevoz robe u periodu najvećeg opterećenja ili robu koju nosilac postupka redovno ne deklariše za tranzit, kako bi visina referentnog iznosa bila dovoljna za sve moguće situacije, odnosno kako ne bi dovela do situacije da nosilac postupka ne može da podnese tranzitnu deklaraciju zbog nedovoljne garancije.

Obračun visine referentnog iznosa vrši se na osnovu najviših stopa carinskog duga za robu u tranzitnom postupku.

Mesno nadležna carinarnica preispituje visinu referentnog iznosa na sopstvenu inicijativu ili na zahtev nosioca postupka i po potrebi ga prilagođava.

Nosilac postupka obaveštava mesno nadležnu carinarnicu ako referentni iznos nije više dovoljan da bi pokrio svoje postupke.

Praćenje referentnog iznosa kojim se pokriva iznos duga koji može da dospe u vezi sa robom koja je stavljena u nacionalni/zajednički tranzitni postupak obezbeđuje se putem elektronskog sistema iz člana 5. Zakona i 135. Uredbe, odnosno člana 4. stav 1. Dodatka 1 Konvencije za svaki nacionalni/zajednički tranzitni postupak u trenutku stavljanja robe u nacionalni/zajednički tranzitni postupak.

Mesno nadležna carinarnica je u obavezi da najmanje jednom godišnje preispituje visinu referentnog iznosa uključujući i finansijsku analizu. Imajući u vidu potrebu izrade finansijske analize mesno nadležna carinarnica će tražiti od nosioca postupka da dostavi neophodne podatke i iste dostaviti Odeljenju za naplatu budžetskih prihoda u Sektoru za finansijske investicione i pravne poslove, radi finansijske analize.

4.3. Određivanje iznosa zajedničke garancije

Utvrđeni referentni iznos je iznos za koji je nosilac odobrenja u obavezi da položi garanciju.

U slučaju kada se podnosi garancija koja pokriva 100 % referentnog iznosa mesno nadležna carinarnica vrši samo proveru opštih uslova.

Nosiocu postupka može da se odobri korišćenje zajedničke garancije u umanjenom iznosu ili oslobođenje od polaganja garancije, u skladu sa članovima 153. – 154. Uredbe u slučaju nacionalnog postupka tranzita ili članom 75. Konvencije, u slučaju zajedničkog tranzitnog postupka.

Iznos zajedničke garancije se umanjuje na:

- 50% referentnog iznosa,
- 30% referentnog iznosa ili
- 0% referentnog iznosa (oslobođenje od polaganja garancije).

4.3.1. Potrebni uslovi za umanjenje garancije na 50% referentnog iznosa:

1. podnosilac zahteva vodi računovodstveni sistem u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima koji se primenjuju u Republici Srbiji na taj način da omogućava naknadne carinske kontrole i vodi arhivu o podacima kojom se omogućava revizorski trag od trenutka unosa podataka u evidenciju;
2. podnosilac zahteva ima administrativnu organizaciju koja odgovara vrsti i obimu poslovanja i koja je pogodna za upravljanje prometom robe i ima unutrašnju kontrolu koja omogućava sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje grešaka, kao i sprečavanje i otkrivanje nezakonitih ili nepropisnih transakcija;
3. nad podnosiocem zahteva se ne vodi stečajni postupak;
4. tokom poslednje tri godine pre podnošenja zahteva, podnosilac zahteva je ispunio svoje finansijske obaveze u pogledu plaćanja carinskih dažbina i svih ostalih dažbina, poreza ili naknada koje se naplaćuje na uvoz ili izvoz robe ili u vezi sa uvozom i izvozom robe;
5. podnosilac zahteva dokaže na osnovu evidencije i podataka dostupnih za tri godine koje prethode podnošenju zahteva da je dovoljno finansijski solventan da ispuni svoje obaveze imajući u vidu vrstu i obim poslovne delatnosti, kao i da nema negativnu neto imovinu, osim ako raspolaže dovoljnim sredstvima da je može pokriti;
6. podnosilac zahteva može da dokaže da ima dovoljno finansijskih sredstava da ispuni svoje obaveze za referentni iznos koji nije pokriven garancijom.

4.3.2. Potrebni uslovi za umanjenje garancije na 30% referentnog iznosa:

1. podnosilac zahteva vodi računovodstveni sistem u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima koji se primenjuju u Republici Srbiji na taj način da omogućava naknadne carinske kontrole i vodi arhivu o podacima kojom se omogućava revizorski trag od trenutka unosa podataka u evidenciju;
2. podnosilac zahteva ima administrativnu organizaciju koja odgovara vrsti i obimu poslovanja i koja je pogodna za upravljanje prometom robe i ima unutrašnju kontrolu koja omogućava sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje grešaka, kao i sprečavanje i otkrivanje nezakonitih ili nepropisnih transakcija;
3. podnosilac zahteva obezbeđuje uslove da odgovarajući zaposleni dobiju nalog da obaveste carinski organ kad god otkriju poteškoće pri ispunjavanju postavljenih uslova i utvrđuje procedure za obaveštavanje carinskih organa o takvim poteškoćama;
4. nad podnosiocem zahteva se ne vodi stečajni postupak;
5. tokom poslednje tri godine pre podnošenja zahteva, podnosilac zahteva je ispunio svoje finansijske obaveze u pogledu plaćanja carinskih dažbina i svih ostalih dažbina, poreza ili naknada koje se naplaćuje na uvoz ili izvoz robe ili u vezi sa uvozom i izvozom robe;
6. podnosilac zahteva dokaže na osnovu evidencije i podataka dostupnih za tri godine koje prethode podnošenju zahteva da je dovoljno finansijski solventan da ispuni svoje obaveze imajući u vidu vrstu i obim poslovne delatnosti, kao i da nema negativnu neto imovinu, osim ako raspolaže dovoljnim sredstvima da je može pokriti;
7. podnosilac zahteva može da dokaže da ima dovoljno finansijskih sredstava da ispuni svoje obaveze za deo referentnog iznosa koji nije pokriven garancijom

4.3.3. Potrebni uslovi za umanjenje garancije na 0% referentnog iznosa:

1. podnosilac zahteva vodi računovodstveni sistem u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima koji se primenjuju u Republici Srbiji na taj način da omogućava naknadne carinske kontrole i vodi arhivu o podacima kojom se omogućava revizorski trag od trenutka unosa podataka u evidenciju;
2. podnosilac zahteva omogućava carinskom organu fizički pristup svojim računovodstvenim sistemima i, po potrebi, svojim poslovnim evidencijama i evidencijama o prevozu robe;
3. ima logistički sistem kojim se identifikuje robu kao domaću i stranu robu i, po potrebi, navodi gde se ona nalazi;
4. podnosilac zahteva ima administrativnu organizaciju koja odgovara vrsti i obimu poslovanja i koja je pogodna za upravljanje prometom robe i ima unutrašnju kontrolu koja omogućava sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje grešaka, kao i sprečavanje i otkrivanje nezakonitih ili nepropisnih transakcija;
5. po potrebi, podnosilac zahteva ima uspostavljene zadovoljavajuće postupke za rukovanje dozvolama i odobrenjima izdatim u skladu sa merama trgovinske politike ili koje se odnose na promet poljoprivrednim proizvodima;
6. podnosilac zahteva ima zadovoljavajuće procedure za arhiviranje svoje evidencije i informacija, kao i za zaštitu od gubitka informacija;
7. podnosilac zahteva obezbeđuje uslove da odgovarajući zaposleni dobiju nalog da obaveste carinski organ kad god otkriju poteškoće pri ispunjavanju postavljenih uslova i utvrđuje procedure za obaveštavanje carinskih organa o takvim poteškoćama;
8. podnosilac zahteva ima uspostavljene odgovarajuće bezbednosne mere za zaštitu svog računarskog sistema od neovlašćenog upada i za obezbeđenje svoje dokumentacije;
9. nad podnosiocem zahteva se ne vodi stečajni postupak;
10. tokom poslednje tri godine pre podnošenja zahteva, podnosilac zahteva je ispunio svoje finansijske obaveze u pogledu plaćanja carinskih dažbina i svih ostalih dažbina, poreza ili naknada koje se naplaćuje na uvoz ili izvoz robe ili u vezi sa uvozom i izvozom robe;
11. podnosilac zahteva dokaže na osnovu evidencije i podataka dostupnih za tri godine koje prethode podnošenju zahteva da je dovoljno finansijski solventan da ispuni svoje obaveze imajući u vidu vrstu i obim poslovne delatnosti, kao i da nema negativnu neto imovinu, osim ako raspolaže dovoljnim sredstvima da je može pokriti;
12. podnosilac zahteva može da dokaže da ima dovoljno finansijskih sredstava da ispuni svoje obaveze za deo referentnog iznosa koji nije pokriven garancijom.

4.4. Provera kriterijuma

U ovom delu bliže su objašnjeni načini sprovođenja postupka provere napred navedenih kriterijuma. Skrećemo pažnju da ukoliko podnosilac zahteva ima status ovlašćenog privrednog subjekta, nije potrebno ponovo vršiti kontrolu ispunjenosti potrebnih uslova za umanjenje ili oslobođenje od polaganja garancije, za one uslovi koji su već provereni u postupku dobijanja statusa.

4.4.1. Provera opštih uslova

a) Podnosilac zahteva mora biti poslovno nastanjen u Republici Srbiji.

U slučaju kada je podnosilac zahteva fizičko lice, ovaj uslov se smatra ispunjenim, ako je to lice koje na carinskom području Republike Srbije ima prebivalište ili centar poslovnih i životnih interesa, a ukoliko je podnosilac zahteva pravno lice, to lice mora imati sedište, registrovani ogranak, predstavništvo ili stalnu poslovnu jedinicu na teritoriji Republike Srbije;

b) Podnosilac zahteva nije počinio nikakav ozbiljan prekršaj ili učestalo kršio carinske ili poreske propise, niti je počinio teška krivična dela koja se odnose na njegovu privrednu delatnost. Ako podnosilac zahteva nije fizičko lice, ovaj kriterijum se smatra ispunjenim ako, u poslednje tri godine, nije pravosnažno oglašeno odgovornim za ozbiljan ili ponovljen prekršaj carinskih i poreskih propisa, niti je počinilo teža krivična dela u vezi sa svojom privrednom delatnošću, neko od sledećih lica:

1. podnosilac zahteva,
2. odgovorno lice podnosioca zahteva ili lice koje vrši kontrolu nad njegovim upravljanjem,
3. zaposleni odgovoran za carinska pitanja.

Prilikom provere ispunjenosti ovog uslova treba uzeti u obzir sledeće:

- pod pojmom „ponovljena povreda carinskih propisa“, koja se odnosi na tranzitni postupak, smatra se kada je izdato 3 i više prekršajnih naloga u 12 meseci koji prethode danu podnošenja zahteva ili donete 3 odluke za isti prekršaj u 12 meseci koji prethode danu podnošenja zahteva,
- pod pojmom „ozbiljna povreda carinskih propisa“, koja se odnosi na tranzitni postupak, smatra se svako činjenje prekršaja iz člana 265. do 267. Zakona, koji su sankcionisani novčanom kaznom u iznosu od 300.000 RSD i više i svako činjenje prekršaja iz člana 265. do 267. Zakona objedinjeno spojenim procesom koje je sankcionisano novčanom kaznom u iznosu od 500.000 RSD i više;

v) podnosilac zahteva redovno koristi nacionalni/zajednički tranzitni postupak ili ima praktične standarde osposobljenosti ili stručne kvalifikacije koji se neposredno odnose na delatnost koju obavlja.

Uslov da podnosilac zahteva redovno koristi tranzitni postupak smatra se ispunjenim kada podnosilac zahteva podnosi bar jednu tranzitnu deklaraciju nedeljno ili ne manje od 50 tranzitnih deklaracija godišnje.

Provera kriterijuma „praktični standardi stručnosti ili profesionalnih kvalifikacija“

- ovaj kriterijum smatra se ispunjenim ako je ispunjen jedan od sledećih uslova: U slučajevima kada je podnosilac zahteva preduzeće koje se bavi poslovima međunarodne špedicije, lice (u zavisnosti od veličine, može biti i više lica) odgovorno za carinska pitanja dostavilo dokaz o položenom stručnom ispitu za carinske zastupnike u Upravi carina.
- u slučajevima kada podnosilac zahteva nije preduzeće koje se bavi poslovima međunarodne špedicije, lice (u zavisnosti od veličine, može biti i više lica) odgovorno za carinska pitanja dostavilo dokaz o odslušanoj obuci o carinskim propisima u Upravi carina.

4.4.2. Provera kriterijuma „zadovoljavajući sistem vođenja poslovne evidencije i evidencije o prevozu robe“

Odredbom člana 28. stav 1. tačka 2. Zakona za ovaj kriterijum propisano je posedovanje visokog nivoa kontrole aktivnosti i protoka robe od strane podnosioca zahteva, kroz zadovoljavajuće vođenje poslovne evidencije i, po potrebi, evidencije o prevozu robe, koja omogućava odgovarajuće carinske kontrole.

Ovaj kriterijum na osnovu člana 29. Uredbe smatra se ispunjenim, ako podnosilac zahteva ispuni sledeće uslove:

1. vodi računovodstveni sistem u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima, što omogućava carinsku kontrolu koja se zasniva na reviziji i vodi arhivsku evidenciju podataka kojom se obezbeđuje revizorski trag od trenutka unosa podataka u evidenciju;
2. evidencije koje vode u carinske svrhe integrisane su u njegov računovodstveni sistem ili omogućavaju vršenje unakrsnih provera informacija sa računovodstvenim sistemom;
3. omogućava carinskom organu fizički ili elektronski pristup svojim računovodstvenim sistemima, i po mogućstvu, trgovačkim evidencijama i evidencijama o prevozu;

4. ima logistički sistem kojim se identifikuje domaća i strana roba i navodi, po potrebi, lokacija robe;
5. ima administrativnu organizaciju koja odgovara vrsti i obimu poslovanja i koja je pogodna za upravljanje prometom robe i ima unutrašnju kontrolu koja omogućava sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje grešaka, kao i sprečavanje i otkrivanje nezakonitih ili nepropisnih transakcija;
6. ima, po potrebi, zadovoljavajuće procedure za upravljanje dozvolama i odobrenjima izdatim u skladu sa merama trgovinske politike ili u vezi sa trgovinom poljoprivrednim dozvolama;
7. ima zadovoljavajuće arhiviranje evidencija i podataka i zaštitu od gubitka podataka;
8. obezbeđuje uslove da odgovarajući zaposleni dobiju nalog da obaveste carinski organ kad god otkriju poteškoće pri ispunjavanju postavljenih uslova i utvrđuje procedure za obaveštavanje carinskih organa o takvim poteškoćama;
9. ima odgovarajuće mere bezbednosti za zaštitu računarskog sistema od neovlašćenog pristupa i za obezbeđenje dokumentacije;

U cilju provere, podnosilac zahteva će omogućiti nadležnom carinskom organu fizički i elektronski pristup carinskim i tamo gde je moguće, podacima o prevozu robe.

Postojanje knjigovodstvenog sistema kroz razgovor sa podnosiocem zahteva ili njegovim zastupnikom utvrđuje se utvrđivanjem sledećih činjenica:

- a) postojanje i način sprovođenja određenih procesa u knjigovodstvu;
- b) provereno poznavanje relevantnog knjigovodstvenog i logističkog softvera na konkretnim poslovima vezano za odluke koje je carinski organ doneo u procesu carinjenja;
- v) sposobnost da se pronađu konkretni dokumentovani slučajevi vezano za odluke koje je carinski organ doneo;
- g) da li postoji odgovarajuće vođenje uvoznih ili izvoznih dozvola ili ovlašćenja vezanih za mere trgovinske politike ili trgovinu poljoprivrednim proizvodima;
- d) provera da li postoje interni propisi vezani za knjigovodstvo (u skladu sa opšte prihvaćenim računovodstvenim standardima);
- đ) proveren način arhiviranja carinske i knjigovodstvene dokumentacije podnosioca zahteva (tip arhive, u vlasništvu/iznajmljeno) i korišćenje usluga arhiviranja, provera pristupa arhivi, provera da li postoje i način evidentiranja pozajmljenih i vraćenih dokumenata);
- e) provereno postojanje i način sprovođenja utvrđenih procesa u oblasti kontrole (interni propisi/procedure vezane za sprovođenje interne provere, provereno sprovođenje interne kontrole za period koji sledi).

Razgovor sa podnosiocem zahteva/zastupnikom, koji mora da potvrdi postojanje i funkcionisanje logističkog sistema utvrđuje se na sledeći način:

- a) provereno postojanje i način sprovođenja utvrđenih logističkih procesa (kupovina, prijem, skladištenje, distribucija i prodaja robe);
- b) kontrola prilagođenih procesa popisivanja (postojanje internih propisa / dokaza za rešavanje razlika u unešenom stanju, dokaz o sprovođenju popisa);
- v) provereno poznavanje relevantnog logističkog softvera u konkretnim poslovnim slučajevima po donošenju odluka od strane nadležnih carinskih organa u procesu carinjenja (evidencija o skladištenju, provera dokumentacije vezane za prijem/izlaz/skladištenje robe/materijala);
- g) kontrola logističkog sistema koji pravi razliku između domaće i strane robe;
- đ) kontrola postojanja internih procedura iz oblasti logistike.

Napred navedeno se utvrđuje i kroz proveru:

- a) podataka iz eksternih izvora;

b) informacija dobijenih u toku razgovora.

4.4.3. Provera kriterijuma „finansijska solventnost“

U cilju provere finansijske solventnosti, utvrđivanje ispunjenosti ovog kriterijuma mora se sprovesti u skladu sa internim procedurama propisanih od strane Uprave carina.

Provera ispunjenosti uslova, vrši se na osnovu obavezujućeg mišljenja Sektora za finansijske, investicione i pravne poslove.

Ako je podnosilac zahteva poslovno nastanjen u periodu kraćem od tri godine, njegova finansijska likvidnost iz člana 28. stav 1. tačka 3. Zakona proverava se na osnovu dostupnih evidencija i informacija.

V. ODOBRENJE

5.1. Podnošenje zahteva i donošenje odobrenja

Zahtev za odobrenje korišćenja zajedničkog obezbeđenja se podnosi mesno nadležnoj carinarnici i mora da bude datiran i potpisan (može se koristiti obrazac dat u **Prilog 11. ovog objašnjenja**). Podnosilac zahteva odgovoran je, u skladu sa važećim propisima, za sledeće:

- a) tačnost i potpunost podataka navedenih u zahtevu;
- b) verodostojnost, tačnost i važenje svih pratećih isprava
- b) poštovanje, po potrebi, svih obaveza koje se odnose na stavljanje date robe u određeni carinski postupak ili sprovođenje odobrenih aktivnosti.

Mesno nadležna carinarnica će u skladu sa Internom procedurom za izdavanje odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja, upotrebu obezbeđenja u umanjenom iznosu ili oslobođenju od polaganja obezbeđenja, a nakon razmatranja relevantnih uslova, obračunati ili proveriti referentni iznos i visinu referentnog iznosa koji bi trebalo da bude pokriven garantnim iznosom (za umanjenje garancije) i doneti odluku kojom nosiocu postupka odobrava upotrebu zajedničkog obezbeđenja (**Prilog 12.**) ili oslobođenje od polaganja obezbeđenja (**Prilog 13**).

Odobrenje se donosi u pismenoj formi. Za donošenje odobrenja mogu se koristiti obrasci iz priloga ovog Objasnjenja. Postupak izdavanja odobravanja ili odbijanje zahteva moraju biti u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.glasnik RS“, br. 18/2016 i 95/2018), Carinskog zakona, Uredbe, kao i sa odredbama Konvencije.

Odobrenje stupa na snagu sledećeg dana nakon što carinski organ obezbeđenja unese garanciju u Sistem za upravljanje garancijama.

Mesno nadležna carinarnica prati uslove koje nosilac odobrenja treba da ispuni. Oni, takođe, prate ispunjenje obaveza koje proističu iz tog odobrenja.

5.2. Poništavanje, ukidanje i izmena odobrenja

Nosilac odobrenja obaveštava mesno nadležnu carinarnicu o svim okolnostima nastalim posle davanja odobrenja, a koje mogu da utiču na njegovo dalje važenje ili sadržinu.

Mesno nadležna carinarnica poništava odobrenje ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- a) odobrenje je izdato na osnovu netačnih ili nepotpunih podataka;
- b) nosilac odobrenja je znao ili je opravdano trebalo da zna da su podaci netačni ili nepotpuni;
- v) da su informacije bile tačne i potpune, odluka o odobrenju bi bila drugačija.

Odobrenje se može ukinuti ili izmeniti, osim u slučajevima:

- a) kada jedan ili više uslova za davanje odobrenja nisu bili ili više nisu ispunjeni; ili

b) na zahtev nosioca odobrenja.

Odobrenje se može izmeniti na zahtev nosioca postupka, u sledećim slučajevima:

- promena visine referentnog iznosa ili
- proširenje/ograničenje država u kojima se može koristiti garancija, u slučaju zajedničkog tranzitnog postupka.

U slučaju kada nosilac postupka, u zavisnosti od svojih aktivnosti vezanih za tranzitni postupak, podnese zahtev za izmenu visine referentnog iznosa, mesno nadležna carinarnica je u obavezi da proveriti ispunjenost uslova potrebnih za izdavanje odobrenja a posebno za odobrenja sa umanjenim iznosom obezbeđenja ili oslobođenjem od polaganja obezbeđenja.

U slučaju kada je nosiocu postupka odobrena upotreba zajedničkog obezbeđenja koje je ograničeno za određene države, on može tražiti od mesno nadležne carinarnice da njegovo odobrenje bude prošireno ili smanjeno.

Kada se zbog izmene odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja ili odobrenja za oslobođenja od polaganja obezbeđenja izdaje novo uverenje o zajedničkom obezbeđenju ili uverenje o oslobođenju od polaganja obezbeđenja, zamenjena uverenja se moraju vratiti mesno nadležnoj carinarnici.

Odluka o poništenju, ukidanju ili izmenama dostavlja se nosiocu odobrenja i garantu bez odlaganja.

Poništenje odobrenja stupa na snagu od dana kada je prvobitno odobrenje stupilo na snagu, osim ako nije drugačije navedeno u odluci u skladu sa carinskim propisima.

Ukidanje odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja ili oslobođenja od polaganja obezbeđenja i datum stupanja na snagu ukidanja garancije ili datum stupanja na snagu opoziva garancije od strane garanta, mesno nadležna carinarnica obezbeđenja unosi u sistem GMS.

Od dana stupanja na snagu ukidanja ili opoziva odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja ili oslobođenja od polaganja obezbeđenja, uverenje o zajedničkom obezbeđenju ili uverenje o oslobođenju od polaganja obezbeđenja se ne može koristiti za stavljanje robe u zajednički tranzitni postupak i nosilac postupka ih bez odlaganja vraća mesno nadležnoj carinarnici.

5.3. Ponovna procena odobrenja

Carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja ponovo procenjuje odobrenje u sledećim slučajevima:

- a) ako postoje promene u relevantnim propisima koji utiču na odobrenje;
- b) ako je to potrebno, kao rezultat izvršenog nadzora;
- v) ako je to potrebno zbog informacija koje je dostavio nosilac odobrenja ili drugi organi.

Carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja obaveštava nosioca odobrenja o rezultatima ponovne procene.

5.4. Suspenzija odobrenja

Carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja suspenduje odobrenje umesto da ga poništi, ukine ili izmeni, ako:

- a) carinski organ smatra da postoji dovoljan osnov za poništenje, ukidanje ili izmenu odobrenja, ali još uvek nema sve potrebne podatke da odluči o poništenju, ukidanju ili izmenama;
- b) taj carinski organ smatra da nisu ispunjeni uslovi za odobrenje ili da nosilac odobrenja ne ispunjava obaveze iz odobrenja, i da je potrebno da se dozvoli nosiocu odobrenja da preduzme mere kako bi se osiguralo ispunjavanje uslova ili izvršenje obaveza;
- v) nosilac odobrenja zahteva takvu suspenziju, jer privremeno nije u mogućnosti da ispuni uslove za dobijanje odobrenja ili za izvršenje obaveza iz tog odobrenja.

U slučajevima iz tač. 1. b) i v), nosilac odobrenja obaveštava carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja o merama na koje se obavezao da će ispuniti kako bi obezbedio ispunjenje uslova ili izvršenje obaveza, kao i o vremenskom roku koji mu je potreban da bi preduzeo te mere.

5.5. Rok suspenzije odobrenja

Rok suspenzije koji je odredio nadležni carinski organ odgovara vremenskom periodu potrebnom kako bi taj carinski organ utvrdio da li su ispunjeni uslovi za poništenje, ukidanje ili izmene odobrenja.

Međutim, ako carinski organ smatra da nosilac odobrenja ne može da ispuni kriterijume iz člana 57. stav 1. tačka b), Konvencije u slučaju zajedničkog postupka tranzita ili člana 83. Zakona, u slučaju nacionalnog postupka tranzita, odobrenje se suspenduje dok se ne utvrdi da li je došlo do težeg prekršaja ili učestalog kršenja propisa od strane nekog od sledećih lica:

- a) nosioca odobrenja;
- b) lica odgovornog za privredno društvo koje je nosilac odobrenja ili koje vrši kontrolu nad njegovim upravljanjem;
- v) lica odgovornog za carinska pitanja u privrednom društvu koje je nosilac datog odobrenja.

Rok suspenzije koji je utvrdio carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja odgovara vremenskom roku koji je saopštio nosilac odobrenja u skladu sa članom 14. stav 2. Uredbe, u slučaju nacionalnog postupka tranzita ili članom 67. stav 2. Konvencije u slučaju zajedničkog postupka tranzita. Rok suspenzije može, po potrebi, da se dodatno produži na zahtev nosioca odobrenja.

Rok suspenzije može biti dodatno produžen za vremenski rok koji je potreban nadležnom carinskom organu da proveri da li te mere obezbeđuju ispunjenje uslova ili izvršenje obaveza, s tim da taj vremenski rok ne sme da bude duži od 30 dana.

Ako, nakon suspenzije odobrenja, carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja namerava da poništi, ukine ili izmeni to odobrenje u skladu sa članovima 19. i 20. Zakona u slučaju nacionalnog postupka tranzita ili članom 65. Konvencije u slučaju zajedničkog postupka tranzita, rok suspenzije, produžava se po potrebi, dok odluka o poništenju, ukidanju ili izmenama ne stupi na snagu.

5.6. Završetak suspenzije odobrenja

Suspenzija odobrenja se završava po isteku roka suspenzije osim ako pre isteka tog perioda dođe do neke od sledećih situacija:

- a) suspenzija je povučena na osnovu toga što, u slučajevima iz člana 67. stav 1. tačka a) Konvencije, u slučaju zajedničkog postupka tranzita ili člana 14. stav 1. tačka 1 Uredbe u slučaju nacionalnog postupka tranzita ne postoje razlozi za poništenje, ukidanje ili izmene odobrenja u skladu sa članovima 19. i 20. Zakona u slučaju nacionalnog postupka tranzita ili članom 65. Konvencije, u slučaju zajedničkog postupka tranzita u kom slučaju suspenzija odobrenja prestaje na dan povlačenja;
- b) suspenzija je povučena kada u slučajevima iz člana 14. stav 1. tačka 2. i 3. Uredbe u slučaju nacionalnog postupka tranzita ili člana 67. stav 1. tač. b) i v) Konvencije, u slučaju zajedničkog postupka tranzita nosilac odobrenja dokazao carinskom organu nadležnom za izdavanje odobrenja da je preduzeo neophodne mere kako bi obezbedio ispunjenje uslova utvrđenih za davanje odobrenja ili izvršenje obaveza predviđenih tim odobrenjem, u kom slučaju će se suspenzija završiti na dan povlačenja;
- v) suspendovano odobrenje se poništava, ukida ili menja, u kom slučaju suspenzija prestaje danom poništenja, ukidanja ili izmene.

Carinski organ nadležan za izdavanje odobrenja obaveštava nosioca odobrenja o završetku suspenzije.

5.7. Garancija

Garancija izdata od strane odobrenog garanta sačinjava se na obrascu iz Priloga 20 Uredbe u slučaju nacionalnog tranzita (**Prilog 14. Objašnjenja**) ili obrascu iz Aneksa V4 Dodatka III Konvencije u slučaju zajedničkog tranzita (**Prilog 15. Objašnjenja**).

U slučaju zajedničkog tranzita, nosilac postupka može da izabere da njegovo obezbeđenje ne važi u svim zemljama koje koriste zajednički tranzitni postupak. U tom slučaju, u garanciji će biti navedene samo zemlje u kojima obezbeđenje važi. Obezbeđenje mora uvek da važi za sve članice EU. Isključene mogu biti samo neke ili sve EFTA zemlje ili zemlje koje su članice Konvencije o zajedničkom

tranzitnom postupku, a imaju status zemlje zajedničkog tranzita (Turska, Makedonija) i tada te zemlje moraju biti izbrisane iz garancije i iz rubrike 7.

Prihvatanje garancije overava se pečatom carinarnice i potpisom ovlašćenog carinskog službenika carinskog organa obezbeđenja.

Kada je garancija prihvaćena i evidentirana u Sistemu za upravljanje garancijama, carinski organ obezbeđenja izdaje nosiocu postupka uverenje o zajedničkom obezbeđenju i to u broju koliko zahteva nosilac postupka.

Primeri popunjenosti garancija za zajedničko obezbeđenje za nacionalni/zajednički tranzit nalaze se u prilogima 18. do 23. ovog objašnjenja

5.8. Odobravanje, ukidanje i opoziv garancije

Garanciju koju izdaje garant odobrava mesno nadležna carinarnica, koja o tome obaveštava lice koje treba da položi garanciju.

Mesno nadležna carinarnica može u bilo kom trenutku da ukine odobrenje garanta ili odobrenje garancije koju je izdao garant. Mesno nadležna carinarnica obaveštava garanta i lice koje treba da položi garanciju o ukidanju odobrenja. Ukidanje odobrenja garanta ili garancije stupa na snagu 16. dana nakon datuma prijema odluke o ukidanju ili datuma kada se smatra da je garant primio odluku.

Garant može da opozove svoju garanciju u bilo kom trenutku. Garant obaveštava mesno nadležnu carinarnicu o opozivu. Opoziv garancije ne utiče na robu koja je, u trenutku stupanja opoziva na snagu, već bila stavljena i još uvek se nalazi u postupku zajedničkog tranzita na osnovu opozvane garancije. Opoziv garancije od strane garanta stupa na snagu šesnaestog dana nakon datuma kada garant obavesti mesno nadležnu carinarnicu o opozivu. U slučaju zajedničkog tranzita carinski organi zemlje odgovorni za garancije beleže u elektronskom sistemu iz člana 9. Poglavlja III, Naslova I Dodatka I Konvencije, informacije o svakom ukidanju odobrenja garanta, odnosno odobrenju garancije ili opozivu od strane garanta, kao i datum kada stupaju na snagu.

5.9. Uverenje o zajedničkom obezbeđenju (TC31) i uverenje o oslobođenju od polaganja obezbeđenja (TC33)

Na osnovu izdatog Odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja, mesno nadležna carinarnica izdaje uverenje o zajedničkom obezbeđenju (TC31) (**Prilog 16**) ili uverenje o oslobođenju od polaganja obezbeđenja (TC33) (**Prilog 17**), u broju primeraka koliko je potrebno nosiocu postupka, uzimajući u obzir delokrug njegovih poslovnih aktivnosti (broj polaznih carinarnica). Uvođenjem sistema NCTS, nadzor nad podnetim obezbeđenjem vrši se na osnovu razmene elektronskih poruka između carinskog organa obezbeđenja i polazne carinarnice, tako da nije obavezno prilaganje uverenja uz tranzitnu deklaraciju. Uverenje se koristi samo u slučaju osiguranja kontinuiteta postupka. Obrazac uverenja TC31 je dat u Aneksu V5 Dodatka III Konvencije i Prilogu 36. Uredbe, a obrazac TC33 se nalazi u Aneksu V6 Dodatka III Konvencije i Prilogu 37. Uredbe.

Mesno nadležna carinarnica na uverenja TC31 i TC33 unosi referentni broj obezbeđenja prema rastućem nizu počevši od 1. Taj broj se unosi u rubriku 2 svakog primerka uverenja.

Na zadnjoj strani uverenja, nosilac postupka može da ovlasti osobu da, u njegovo ime podnese tranzitnu deklaraciju, za koju on ostaje odgovoran. Nosilac postupka unosi ime, prezime i potpis osobe/zastupnika i to mora biti potpisano od strane nosioca postupka u vreme izdavanja uverenja ili u bilo kom trenutku važenja uverenja. Svako lice koje je navedeno na poleđini uverenja podnetog u polaznoj carinarnici, smatraće se kao zastupnik nosioca postupka.

U NCTS-u pomenuti zastupnici mogu da šalju poruke elektronske tranzitne deklaracije, nakon što su dobili garantnu pristupnu šifru (za konkretni referentni broj obezbeđenja).

Za Odobrenja za korišćenje zajedničkog obezbeđenja koja nisu opozvana ili ukinuta, a svi uslovi i kriterijumi su i dalje ispunjeni, na zahtev nosioca postupka carinski organ obezbeđenja može produžiti važnost uverenja TC31 ili TC33 samo jednom u periodu koji nije duži od 2 godine. U tom slučaju podaci se unose u rubriku 9 uverenja i carinski organ obezbeđenja u GMS registruje produženje.

Ukoliko ističe važenje uverenja TC31 ili TC33 (uključujući mogućnost produženja), a odobrenje je još uvek na snazi, carinski organ obezbeđenja će na zahtev nosioca postupka izdati novo uverenje. Uverenja TC31 ili TC33 koja nisu važeća nosilac postupka mora vratiti carinskom organu obezbeđenja.

U GMS carinski organ obezbeđenja vodi evidenciju izdatih uverenja TC31 i TC33 (datum izdavanja, broj kopija, datum važenja i produženje istog).

5.10. Upotreba zajedničkog obezbeđenja

Odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja se evidentiraju u Sistemu za upravljanje garancijama i dodeljuje im se referentni broj obezbeđenja (GRN).

Referentni broj obezbeđenja ima sledeću strukturu:

- Poslednje dve cifre godine izdavanja (primer „20“),
- ISO-3166 alfa 2 šifra zemlje (primer RS),
- Šifra carinskog organa obezbeđenja 6 cifara (videti Prilog 8 Pravilnika),
- Šifra obezbeđenja „Cx“ ili „Nx“ (C – zajednički tranzit, N – nacionalni tranzit, x – vrsta šifre obezbeđenja – 0,1,2,4,9)
- Redni broj - Broj koji se sastoji od 4 cifre date od strane carinskog organa obezbeđenja
- Kontrolnu cifru daje modul „Obezbeđenje GMS“

5.11. Podaci koji se unose u deklaraciju

Kada se koristi zajedničko obezbeđenje šifra „1“ onda GRN (referentni broj obezbeđenja) mora biti upisan u rubriku 52.

Kada nosilac postupka ima Odobrenje za korišćenje zajedničkog obezbeđenja bez obaveze polaganja garancije u rubriku 52 unosi se šifra „0“ i GRN (referentni broj obezbeđenja).

Ukoliko zajedničko obezbeđenje nije važeće za neku državu, principal mora da napomene u delu „garancija nije važeća za (šifra države ili država)“ u rubrici 52. U ove svrhe se upotrebljavaju sledeće šifre: CH - Švajcarska, AD - Andora, NO - Norveška, SM – San Marino, IS - Island, MK – Severna Makedonija i TR – Turska.

5.12. Vođenje evidencije kod carinskih organa

Carinski organi čuvaju zahteve i priložene prateće isprave, zajedno sa primerkom svakog izdatog odobrenja.

Ako je zahtev odbijen ili odobrenje poništeno, ukinuto, izmenjeno, ili suspendovano, zahtev i odluka o odbijanju zahteva ili poništenju, ukidanju, izmenama ili suspenziji odobrenja, po potrebi, i sve priložene prateće isprave čuvaju se najmanje tri godine od kraja kalendarske godine u kojoj je zahtev odbijen ili odobrenje poništeno, ukinuto, izmenjeno ili suspendovano.

Ovo objašnjenje počinje da se primenjuje od 10.07.2020. godine. Stupanjem na snagu ovog objašnjenja prestaje da važi akt Uprave carina broj 148-04-030-13-2/2015 od 23.01.2015. godine.

Prilozi:

- Prilog 1: Zahtev za odobrenje elektronske komunikacije u postupku tranzita
- Prilog 2: Odobrenje i obaveštenje za elektronsku komunikaciju
- Prilog 3: Pismo o namerama

- Prilog 4: Zahtev za polaganje pojedinačnog obezbeđenja u vidu gotovinskog depozita i Potvrda o uplaćenom gotovinskom depozitu
- Prilog 5: Garancija za pojedinačno obezbeđenje u nacionalnom postupku tranzita
- Prilog 6: Garancija za pojedinačno obezbeđenje u zajedničkom postupku tranzita
- Prilog 7: Garancija za pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona za nacionalni postupak tranzita
- Prilog 8: Garancija za pojedinačno obezbeđenje u obliku kupona za zajednički postupak tranzita
- Prilog 9: Kupon pojedinačnog obezbeđenja
- Prilog 10: TC11 – Potvrda o prijemu
- Prilog 11: Zahtev za izdavanje odobrenja za upotrebu zajedničkog obezbeđenja, upotrebu zajedničkog obezbeđenja u umanjenom iznosu ili oslobađanju od polaganja obezbeđenja u postupku tranzita
- Prilog 12: Odobrenje za upotrebu zajedničkog obezbeđenja i ovlašćenje garanta u postupku nacionalnog/zajedničkog tranzita
- Prilog 13: Odobrenje za oslobodjenje od polaganja obezbeđenja u postupku nacionalnog/zajedničkog postupka tranzita
- Prilog 14: Garancija za zajedničko obezbeđenje za nacionalni postupak tranzita
- Prilog 15: Garancija za zajedničko obezbeđenje za zajednički postupak tranzita
- Prilog 16: TC31 – Uverenje o zajedničkom obezbeđenju
- Prilog 17: TC33 – Uverenje o oslobodjenju od polaganja obezbeđenja
- Prilog 18: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za nacionalni postupak tranzita za 30% referentnog iznosa
- Prilog 19: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za nacionalni postupak tranzita za 50% referentnog iznosa
- Prilog 20: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za nacionalni postupak tranzita za 100% referentnog iznosa
- Prilog 21: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za zajednički postupak tranzita za 30% referentnog iznosa
- Prilog 22: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za zajednički postupak tranzita za 50% referentnog iznosa
- Prilog 23: Primer garancije za zajedničko obezbeđenje za zajednički postupak tranzita za 100% referentnog iznosa

v.d. POMOĆNIK DIREKTOR –
KOORDINATOR
Duško Marinković